

Retaule de Sant Isidre de l'església parroquial de Sant Joan d'Oló

Santa Maria d'Oló

Ubicació

Comarca:	Moianès
Lloc/Adreça:	Església parroquial de Sant Joan d'Oló, al sector sud-oest del terme municipal
Emplaçament	Carretera local des d'Oló cap a Sant Joan d'Oló uns 5 km
Alçada:	535

Coordenades:

Latitud:	41.84752
Longitud:	2.00474
UTM Est (X):	417378
UTM Nord (Y):	4633326

Classificació

Número de fitxa	08258-120
Àmbit:	Patrimoni moble
Tipologia	Objecte
Segle	XVIII
Autoria de l'element:	Jaume Basil (daurador); escultor desconegut
Estat de conservació	Bo
Notes de conservació:	Tractament contra tèrmits i restauració (1992)
Protecció	Inexistent
Accés	Restringit
Ús actual:	Religiós
Titularitat	Privada accessible
Titular:	Bisbat de Vic
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dc., 22/01/2020 - 01:00

Descripció

Retaule dedicat a sant Isidre i emplaçat en una capella lateral de l'església parroquial de Sant Joan d'Oló. Es tracta d'un dels pocs retaules de l'època que s'ha conservat sencer i in situ, juntament amb altres que es troben al mateix municipi. És un retaule de petit format, que mesura 5 metres d'alçada per 3,50 d'ample. Correspon a la tercera (i última) etapa de la retaulística del barroc, caracteritzada per un concepte menys narratiu i més orientat a l'exaltació del motiu central, en aquest cas la figura de sant Isidre. L'autor del retaule és desconegut; tan sols coneixem l'autoria del daurador, Jaume Basil. Estructuralment, el retaule es compon d'un pedestal, predel·la, dues andanes o seccions horitzontals més cimbal, i es divideix en tres carrers o seccions verticals. Les columnes són del tipus salomònic, amb capitells d'ordre mixt. A la part central del pedestal hi ha l'altar, de formes i regust italians. La predel·la, que és l'estreta franja situada a la part inferior, té diversos elements decoratius vegetals que omplen tot l'espai excepte la part central, que és el doble d'alta. Aquest detall trenca l'horitzontalitat de la composició i li dona esveltesa i elegància. Dins d'un emmarcament el·líptic hi podem veure un relleu que representa una escena de la vida de sant Isidre; concretament, el miracle en què el sant, a petició del cavaller Joan de Vargas, va fer brollar aigua d'una roca. L'escena té una composició original i molt reeixida. A la primera andana hi ha tres fornícules. Contenen imatges modernes de sant Isidre (centre) i sant Josep (dreta). La de l'esquerra està buida. A la segona andana l'esquema és similar, amb fornícules que contenen imatges modernes de sant Joan Baptista (esquerra) i del Roser (dreta). La fornícula central és ocupada per una imatge de sant Sebastià, que és el sant patró d'Oló. Possiblement és del segle XVII; és a dir, anterior al retaule i la procedència és desconeguda. A la part superior del carrer central hi ha el cimbal, amb una representació característica del Pare Etern.

Observacions:

Propietat privada. Accés públic

Història

Originàriament l'església de Sant Joan d'Oló, documentada des del segle XI, estava emplaçada sobre un turonet prop del mas Armenteres. A principis del segle XVII l'església havia quedat petita i es decidí construir-ne una de nova en un emplaçament més planer i accessible. La nova església es va beneir el 25 d'agost de 1639, i el 1643 s'hi traslladà el Santíssim Sagrament, de manera que va assumir ja totes les funcions parroquials. Un fet gairebé excepcional és que es tracta d'una de les poques esglésies que ha conservat tot el seu moblatge originari. Els retaules que s'hi conserven són un bon reflex de la puixança d'una parròquia rural de la Catalunya central al llarg dels segles XVII i XVIII. Concretament, hi trobem tres retaules de l'època del barroc. El de la Mare de Déu del Roser, reformat a la primera meitat del segle XVII, el retaule major, construït entre 1656 i 1665 per l'escultor manresà Pau Sunyer, i el de Sant Isidre, datat a mitjans de segle XVIII i d'autor desconegut. Aquest conjunt Il·lustra l'evolució de l'art barroc, des d'unes pintures de regust encara gòtic i renaixentista, fetes sobre fusta, fins a la darrera etapa de la retaulística del barroc. El retaule de Sant Isidre és el tercer, cronològicament, dels tres retaules. De la part escultòrica no en coneixem cap notícia documental, però per la seva tipologia es pot situar cap a mitjans del segle XVIII. És l'obra barroca més tardana que es conserva al terme d'Oló. Els únics documents que coneixem referits a aquest retaule són uns rebuts de l'any 1781 per la feina del daurador, que va ser Jaume Basil. Amb tota probabilitat formava part d'un llinatge de coneguts pintors i dauradors de Vic. El cost total del daurat va ascendir a 275 lliures. Durant la Guerra Civil de 1936 els veïns de la parròquia van evitar que es cremessin els retaules. Segons es diu, van encendre una foguera, amb la participació del mateix mossèn, i van fer creure als escamots revolucionaris que ja s'havia consumat la crema. D'altres, però, afirmen que els anticlericals van fer algunes destrosses, però només van cremar les figures dels sants.

Bibliografia

FERRER, Llorenç i altres (1991). "Època moderna i contemporània", Oló, un poble, una història. Associació Castell d'Oló, Santa Maria d'Oló, p. 208-210. GALOBART SOLER, Josep (1996). Els retaules barrocs de les esglésies del terme de Santa Maria d'Oló (1607-1781). Centre d'Estudis del Bages, Monogràfics, núm. 16, Manresa, p. 111-129.

